

VRAGEN EN ANTWOORDEN AANLANDPLICHT - BASISSET

Bijgewerkt op: 25 november 2014

In dit document wordt antwoord gegeven op een aantal veel gestelde vragen over de aanlandplicht. Aan de publicatie kunnen geen rechten worden ontleend. De lijst is niet uitputtend. Mocht uw vraag er niet bij staan dan kunt u contact opnemen met de Coöperatieve Visserij Organisatie (tel. 0527-698151, mail info@cvo-visserij.nl, per post: postbus 64, 8300 AB Emmeloord).

ALGEMEEN

1. Wat houdt de aanlandplicht in?

De aanlandplicht is onderdeel van het in 2013 hervormde Europese Gemeenschappelijke Visserijbeleid (GVB). Het houdt in dat voor de meeste visserijen alle vangsten van soorten waarvoor *vangstbeperkingen* gelden zowel de *maatse* als *ondermaatse* vis niet meer in zee teruggegooid mogen worden, maar moeten worden aangeland.

2. Waarom een aanlandplicht?

In de Noordzee is in de afgelopen jaren gemiddeld 40% van de vangsten als ongewenste bijvangst in zee teruggegooid. In de demersale visserij¹ komen verreweg de meeste discards voor, gemiddeld 150.000 ton per jaar. In de pelagische visserij² is de afgelopen jaren gemiddeld 2% van de vangsten (15.549 ton) in zee teruggegooid³.

Vaak gaat het om te kleine vissen – ondermaatse vis – of vis waarvoor de visser geen quotum heeft. Ook regelgeving die bedoeld was om de selectiviteit te bevorderen zorgt in de praktijk vaak voor discards. Aangenomen wordt dat een groot deel van de teruggegooid vis sterft.

Voor het terug in zee gooien van ongewenste bijvangsten ontbreekt maatschappelijk draagvlak, omdat dit wordt gezien als verspilling. De aanlandplicht is een Europese maatregel die moet dienen als belangrijke stimulans voor vissers om selectiever te gaan vissen, en zoveel mogelijk ongewenste bijvangst te vermijden.

Het huidige beheersysteem met visserijquota stuurt niet op wat vaartuigen vangen maar op wat vaartuigen aanlanden. Een visserman die geen quotum heeft voor een bepaalde soort kan deze overboord gooien. In de toekomst mag dat niet meer. Dit maakt het mogelijk in de toekomst de bestaande regelgeving te vereenvoudigen. Vereenvoudiging van de regelgeving is niet alleen een wens van Nederland, maar ook van de Europese Commissie en andere lidstaten. Zo maakt de aanlandplicht naar mening van Nederland het zeedagensysteem overbodig.

3. Wat zijn de effecten van de aanlandplicht op het ecosysteem?

Het teruggooien van vis wordt gezien als een verspilling van natuurlijke hulpbronnen en is daarom een niet duurzame praktijk. Tegelijkertijd wordt vis die overboord wordt gegooid wel weer in het ecosysteem opgenomen door verschillende soorten dieren en andere organismen. De invoering van de aanlandplicht zal dan ook leiden tot een verandering in het ecosysteem. De aanlandplicht alleen zal niet leiden tot voordelen voor de visbestanden, zeezoogdieren, de zeebodem fauna en zeevogels. Dit komt doordat een groot deel van de overboord gegooid vis normaal gesproken weer in de voedselketen terecht komt. Wanneer de bijvangsten dus door invoering van de aanlandplicht niet meer in zee terecht zal komen, komen deze niet meer beschikbaar voor de voedselketen in de zee. Met de aanlandplicht wordt echter beoogd dat er selectiever gevist gaat worden en dat zal wel resulteren in een voeding rijk ecosysteem waar de voorgenoemde soorten en fauna van zullen profiteren.

---

¹ Visserij op soorten die op of rond de bodem leven zoals tong en schol

² Visserij op soorten die in scholen in de waterkolom leven zoals haring en makreel

³ De cijfers en percentages komen uit *Quirijns en Pastoors, Discard Atlas of North Sea fisheries, 2014 – tabel 3.1-1 en 3.1-6*

Meer informatie kan worden gelezen in het artikel *Cascading ecological effects of eliminating fishery discards* via de volgende link (NB. dit artikel is in het Engels): <http://www.nature.com/ncomms/2014/140513/ncomms4893/full/ncomms4893.html> (Heath et al., 2014)

4. Welke soorten moeten in de pelagische visserij aangeland worden?

Voor de pelagische visserij treedt de aanlandplicht op **1 januari 2015** in werking. Vanaf dat moment moeten in de pelagische visserij alle vangsten van gequoteerde soorten aangeland worden, ook demersale soorten. Meer specifiek gaat het om alle vangsten van gequoteerde soorten in de volgende visserijen:

- De kleine pelagische visserij, d.w.z. de visserij op *makreel, haring, horsmakreel, blauwe wijting, evervis, ansjovis, zilvervis, sardine en sprout*
- De grote pelagische visserij, d.w.z. de visserij op *blauwvin tonijn, zwaardvis, witte tonijn, grootoogtonijn en blauwe en witte marlijn*
- De visserij voor industriële doeleinden, o.a. de visserij op *lodde, zandspiering en kever*
- De visserij op *zalm* in de Oostzee

5. Welke soorten moeten in de demersale visserij aangeland worden?

De aanlandplicht voor de visserij op demersale soorten wordt in de periode **2016 – 2019** stapsgewijs ingevoerd. Regionaal zoeken de lidstaten met de North Sea Advisory Council (NSAC) naar de beste manier van infasieren tussen 2016 en 2019. De discussie gaat vooral over de vraag wanneer alle bijvangstsoorten moeten worden aangeland. Op de uiterste datum in 2019 of eerder? En hoe bepaal je eigenlijk wat een bijvangstsoort is? Nederland kijkt daarbij in overleg met de sector vooral naar de praktische kanten van de invoering. Enkele lidstaten willen het verplicht aanlanden van de bijvangst van kabeljauw naar voren halen, wat verder gaat dan de minimum vereisten van de Verordening. Wanneer dit echter betekent dat de aanlandplicht voor schol in de tongvisserij uitstel krijgt, is dat misschien een afweging waard. Hieronder staat weergegeven welke doelsoorten en bijvangstsoorten volgens de Verordening vanaf wanneer aangeland moeten worden:

1 januari 2016 - doelsoorten (visserijbepalende soorten) demersale visserij

- In De Noordzee:
  - *de visserij op kabeljauw, schelvis, wijting en zwarte koolvis*
  - *de visserij op Noorse kreeft*
  - *de visserij op tong en schol*
  - *de visserij op heek*
  - *de visserij op Noorse garnaal*
- In de Noordwestelijke wateren:
  - *de visserij op kabeljauw, schelvis, wijting en zwarte koolvis*
  - *de visserij op Noorse Kreeft*
  - *de visserij op tong, schol*
  - *de visserij op heek*
- In de Zuidwestelijke wateren in:
  - *de visserij op Noorse kreeft*
  - *de visserij op tong en schol*
  - *de visserij op heek*

1 januari 2017 – uiterste datum voor eerste stap bijvangstsoorten demersale visserij

- Alle bijvangsten van gequoteerde soorten in de visserij in de Uniewateren van de Oostzee.
- Alle vangsten van gequoteerde doelsoorten, voor zover die hierboven nog niet genoemd staan in de visserij in de Middellandse Zee, de Zwarte Zee en in alle overige wateren van de Unie en van buiten de Unie, die niet onder soevereiniteit of jurisdictie van derde landen vallen.

1 januari 2019 – uiterste datum voor tweede stap bijvangstsoorten demersale visserij

- Alle bijvangsten van gequoteerde soorten in de genoemde visserijen

- Andere visserijen op gequoteerde soorten
- Alle vangsten van gequoteerde bijvangstsoorten voor zover die hierboven nog niet genoemd staan in de visserij in de Middellandse Zee, de Zwarte Zee en in alle overige wateren van de Unie en van buiten de Unie, die niet onder soevereiniteit of jurisdictie van derde landen vallen.

6. Zijn er uitzonderingen op de aanlandplicht?

In de regelgeving is voorzien in enkele uitzonderingsmogelijkheden. Zo geldt er een uitzondering voor soorten waarop niet gevestigd mag worden en die per ongeluk toch worden bijgevangen. Het gaat om enkele bedreigde haaien- en roggensoorten uit de TAC en quota verordening. Deze soorten moeten zo snel mogelijk overboord gezet worden.

Daarnaast kunnen soorten uitgezonderd worden, als wetenschappelijk is vastgesteld dat zij een hoge overlevingskans hebben. Tevens kan in specifieke gevallen, als uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat selectiever vissen niet mogelijk is of als er disproportionele kosten gepaard gaan met de aanlanding, een aanvraag worden gedaan voor een de minimis vrijstelling. Wat deze vrijstelling inhoudt wordt in het antwoord op vraag 7 toegelicht.

Tot slot is er op bepaalde aspecten flexibiliteit in het gebruik van quota:

- Voor bestanden waarvoor de aanlandplicht geldt, kan de overheid gebruik maken van een jaarflexibiliteit van maximaal 10% van het quotum van een bepaalde soort. Dit betekent dat de overheid kan toestaan dat een teveel aan quotum overgeheveld wordt naar een volgend jaar, of een tekort aan quotum van het volgende jaar geleend kan worden.
- Naast de jaarflexibiliteit is er de zogenaamde "interspecies flexibiliteit" waarbij, bij een gebrek aan quotum, bijvangsten tot maximaal 9% van het quotum van de doelsoort worden afgetrokken. Deze flexibiliteit is niet van toepassing op bijvangsten van bestanden die niet *biologisch veilige grenzen*⁴ zijn, zoals kabeljauw.

De gewenste uitzonderingen worden door de lidstaten gezamenlijk in de regionale discardplannen verwerkt, voorzien van de benodigde wetenschappelijke onderbouwing. De adviesraden (Advisory Councils) kunnen hierin adviseren. De Nederlandse overheid kijkt samen met sectorvertegenwoordigers, wetenschappers en NGO's voor welke uitzonderingen de Nederlandse sector in aanmerking komt. Daarbij moet worden gekeken of er bij andere landen draagvlak voor de Nederlandse uitzonderingen te vinden is.

7. Wat houdt de *de minimis* vrijstelling in?

Op grond van het Europees Gemeenschappelijk Visserijbeleid kan een zogenaamde *de minimis* vrijstelling opgenomen worden in een meerjarenplan of discardplan. De *de minimis* vrijstelling houdt in dat in bepaalde specifieke gevallen een deel van de vangst teruggewoed mag worden. De eerste twee jaar is dat maximaal 7%, de twee jaar daarop maximaal 6% en daarna maximaal 5% van de totale jaarlijkse vangsten van de soorten waarop de aanlandplicht van toepassing is. De *de minimis* vrijstelling wordt alleen in discardplannen opgenomen indien onderbouwd kan worden dat:

- blijkt wetenschappelijke gegevens een grotere selectiviteit zeer moeilijk te verwezenlijken is of
- er aantoonbaar onevenredig hoge kosten gepaard gaan met het aanlanden of verwerken van de ongewenste vangsten

De teruggooi van vangsten die onder de *de minimis* vallen worden niet in mindering gebracht op de betrokken quota, maar moeten wel volledig geregistreerd worden. De toepassing van de *de minimis* is nog niet helemaal helder. Zo is er bijvoorbeeld discussie over de berekening van de "jaarlijkse vangsten", over het benodigde percentage, de onderbouwing ervan en op welke visserijen het van toepassing zou moeten zijn. Nederland kiest hierin voor een aanpak op maat ("van geval tot geval benadering").

⁴ Hiervoor wordt de voorzorgsbenadering gehanteerd. Het bestand van de bijvangstsoort moet zich minimaal op het niveau Bpa (voorzorgsniveau paaibestand) bevinden, wil gebruik gemaakt kunnen worden van de interspeciesflexibiliteit.

8. Wat is een discardplan?

Uitzonderingen op de aanlandplicht komen in een zogenaamd discardplan. Hiervoor doen lidstaten per regio (b.v. Noordzee, Noordwestelijke Wateren) gezamenlijk een aanbeveling aan de Europese Commissie. Wat wel en niet in een discardplan kan komen is vastgelegd in de nieuwe basisverordening van het Gemeenschappelijk Visserijbeleid (Verordening 1380/2013 van het Europees Parlement en de Raad). Volgens artikel 15 van deze verordening kunnen lidstaten de volgende onderwerpen opnemen in het advies voor een discardplan:

- Een definitie en beschrijving van de betrokken visserij
- Onderbouwing van eventuele verzoeken om een *de minimis* vrijstelling
- Onderbouwing van soorten met een hoge overlevingskans die uitgezonderd worden van de aanlandplicht
- Bepalingen over het documenteren van vangsten
- Specifieke minimum instandhoudingsreferentiegrootten (alleen wanneer hier aanleiding toe is)

De Europese Commissie laat de gezamenlijke aanbevelingen toetsen door haar onafhankelijke wetenschappelijke, economische en technische advies raad (Scientific, Technical and Economic Committee for Fisheries - STECF). De discardplannen hebben een termijn van maximaal drie jaar. De discardplannen zijn een tijdelijke oplossing. Uiteindelijk worden de discardplannen vervangen door een meerjarenplan of beheerplan. De komende maanden worden de discardplannen uitgewerkt.

9. Geldt de aanlandplicht voor ongequoteerde soorten?

Nee. De aanlandplicht is alleen van toepassing op soorten waarvoor een vangstbeperking geldt. Dit betekent dat niet gequoteerde vis, garnalen en bijvoorbeeld zeesterren en andere bodemdieren niet hoeven te worden aangeland.

10. Geldt de aanlandplicht voor bijvangst van gequoteerde soorten in visserijen waar de doelsoort niet gequoteerd is, zoals de visserij op garnalen, mul en poon?

Dat is nu nog niet duidelijk. De regelgeving kan op dit punt op verschillende manieren geïnterpreteerd worden. De discussie hierover is nog niet afgerond. Lidstaten moeten hier een gezamenlijk standpunt over innemen. De Nederlandse inzet is om ervoor te zorgen dat de bijvangsten van gequoteerde soorten in de visserij op garnalen niet hoeven te worden aangeland. Dit omdat een deel van de garnalenvissers geen quotum heeft voor bijvangsten. Een aanlandplicht voor gequoteerde soorten in de garnalenvisserij zou betekenen dat de relatieve stabiliteit in de verdeling van quota onder de vissers aangetast moet worden.

VERHOGEN SELECTIVITEIT

11. Als de sector de selectiviteit met 50% verhoogt, is dat dan voldoende om de aanlandplicht niet in te voeren?

Nee. Het vergroten van de selectiviteit is een belangrijke doelstelling van de aanlandplicht, maar geen grond voor een uitzondering. Wanneer aangetoond kan worden dat een nog grotere selectiviteit zeer moeilijk te bewerkstelligen is, kan een aanvraag ingediend worden voor een *de minimis* vrijstelling. Wat de *de minimis* vrijstelling inhoudt wordt uitgelegd in het antwoord op vraag 7.

12. Welke onderzoeken worden gestart om de selectiviteit te verhogen?

Er is al veel geïnvesteerd in onderzoek naar selectiviteit. Er lopen verschillende nieuwe onderzoeken met geld uit het Europees Visserijfonds. Zo zijn er verschillende projecten die zich richten op netinnovaties, software aan boord en gedragsaanpassingen zoals bijvoorbeeld 'move on' (best practices). Hierbij wordt ook de samenwerking met buitenlandse instituten gezocht.

13. Als er aantoonbaar onevenredig hoge kosten gepaard gaan met het aanlanden of verwerken van de ongewenste vangsten kan aanspraak gemaakt worden op de *de minimus* vrijstelling. Wanneer is er sprake van aantoonbaar onevenredig hoge kosten?

Hier zijn geen criteria voor. Het is in eerste instantie van belang dat alle lidstaten in een regio (zoals de Scheveningen Groep voor de regio Noordzee) van mening zijn dat de kosten onevenredig

hoog zijn. Dat betekent dat de sector de kosten moet onderbouwen en moet laten zien welke impact zij hebben op de bedrijfsvoering.

14. Het gerucht gaat dat landen als Denemarken er voor pleiten om de selectiviteit te vergroten door de minimum maaswijdte te vergroten. Dat zou desastreuze gevolgen hebben voor gemengde 80mm visserij. Wat is de Nederlandse inzet in deze discussie?

Discardplannen bevatten geen voorschriften voor de maaswijdte. Het verplicht verhogen van de maaswijdte is dus niet aan de orde. Lidstaten van een regio maken gezamenlijk een aanbeveling voor een discardplan. Dat betekent dat voor uitzonderingen draagvlak nodig is bij alle lidstaten. Daarom zal de sector zich maximaal moeten inzetten om de selectiviteit te verhogen wil ze in aanmerking komen voor uitzonderingen, maar ze kan zelf bepalen waarop ze inzet. De beste strategie voor verhoging van de selectiviteit kan per vaartuig verschillen. Naar mening van Nederland is keuzevrijheid het beste. Hoe de discussie over uitzonderingsmogelijkheden in de regio gaat lopen is nog niet bekend maar vast staat dat deze stevig zal zijn.

VEREENVOUDIGING REGELGEVING

15. Moet de bijvangst aan boord gesorteerd worden?

Dat is nog onduidelijk. Net als gewone vangsten, moeten ook de bijvangsten gesorteerd worden. Of de bijvangsten van ondermaatse vis aan boord gesorteerd moeten worden, of dat dit ook aan wal zou kunnen is nog onderwerp van discussie op Europees niveau. De Nederlandse inzet in de discussie is dat aan boord de maatse en ondermaatse vis van elkaar gescheiden wordt, maar dat verdere sortering van de ondermaatse vis aan wal plaats mag vinden.

AANPASSEN QUOTA

16. Hoe worden de quota vastgesteld?

Alle vangsten, inclusief ondermaatse vis, moeten onder de aanlandplicht van de quota worden afgetrokken. De Total Allowable Catch (TAC) en quota moeten worden aangepast om rekening te houden met de ongewenste bijvangsten die daarvoor werden teruggegooid. De Europese Commissie, die hierover gaat, heeft nog geen openheid gegeven over haar ideeën hoe de aanlandquota worden omgezet in vangstquota. Het tijdspad is als volgt. De Europese Raad van Visserijministers stelt in het najaar van 2014 de TAC en quota vast voor 2015. Voor de pelagische visserij wordt op dat moment duidelijk op welke manier de quota opgehoogd worden. Voor de demersale visserij gaat de aanlandplicht één jaar later in. De verwachting is wel dat de quota ophoging in de demersale visserij op dezelfde manier plaatsvindt als in de pelagische visserij. De Nederlandse inzet is om de TAC's te verhogen met de bijvangstpercentages zodat het quotum voor marktwaardige vis zo veel mogelijk intact blijft.

17. Als je meer teruggooi had, heb je dan ook recht op meer quotum?

Het is nog niet duidelijk op welke manier de nieuwe quota vastgesteld worden. De Europese Commissie moet hiervoor een voorstel doen. Eén van de doelstellingen van de aanlandplicht is om vissers een impuls te geven om selectiever te vissen. Dit zal een belangrijk uitgangspunt vormen bij de keuze van de manier waarop extra vangstmogelijkheden worden vastgesteld. Daarnaast staat in artikel 17 van het Gemeenschappelijk Visserijbeleid aangegeven dat lidstaten trachten bij het toewijzen van vangstmogelijkheden te zorgen voor stimulansen voor vissersvaartuigen met selectief vistuig of die gebruik maken van minder milieubelastende visserijtechnieken.

OVERLEVING ONGEWENSTE BIJVANGSTEN

18. Wat is een hoge overlevingskans?

In discardplannen kan een uitzondering op de aanlandplicht opgenomen worden voor soorten met een hoge overleving. Wat "hoge overleving" is, is (nog) niet bepaald. Dat geeft lidstaten een bepaalde mate van vrijheid om daar zelf invulling aan te geven. In de regionale discardplannen voor de pelagische visserijen zijn de gevraagde uitzonderingen zeer kritisch getoetst door de Europese Commissie en het wetenschappelijk comité van de Europese Commissie (STECF). Het lijkt

erop dat hoge overleving van makreel, haring en sprout in de purse seine⁵ visserij en makreel en haring in de pound net⁶ visserij voldoende is aangetoond en dat voor deze visserijen een uitzondering op de aanlandplicht wordt verkregen. Alleen aanvragen met gedegen wetenschappelijke onderbouwing worden gehonoreerd. Nederland werkt voor de demersale visserij aan een onderzoek waarbij de overlevingskansen voor schol, tong en schar worden geschat. Hierin wordt samen gewerkt met buurlanden. Wanneer de resultaten van het onderzoek daarvoor aanleiding geven, zal Nederland verzoeken om een uitzondering op de aanlandplicht op te nemen in het discardplan.

19. Welk onderzoek wordt er gedaan op het gebied van overlevingskansen?

Er lopen verschillende onderzoeken naar de overlevingskans van vissoorten, in Nederland maar ook in andere lidstaten. IMARES heeft een overzicht gemaakt van lopende onderzoeken in Europa op dit gebied. Dit overzicht is te vinden via de volgende link:

<http://www.wageningenur.nl/nl/artikel/Uitzondering-Hoge-Overleving.htm>

LOGISTIEK EN AFZETMOGELIJKHEDEN

20. Mag ondermaatse vis voor humane consumptie worden aangewend?

Ondermaatse vis mag alleen voor niet-direct menselijke consumptie gebruikt worden. Dit om te voorkomen dat er een economische prikkel komt voor vissers om gericht op juveniele vis te vissen. Wat "niet-directe humane consumptie" precies inhoudt is nog onderwerp van discussie. De Scheveningengroep zal aan de Europese Commissie vragen hoe de regelgeving op dit punt geïnterpreteerd moet worden. In de Noordwestelijke Wateren Groep moet deze discussie nog plaatsvinden.

21. Welke onderzoeken worden gestart om de afzetmogelijkheden te verbeteren?

Er zijn drie projecten opgestart met als doel te zoeken naar afzetmogelijkheden voor ondermaatse vis met het oog op het zo goed mogelijk verwaarden van ondermaatse vis. De PFA doet dit voor de pelagische visserij en voor de demersale visserij worden deze projecten uitgevoerd door de Coöperatieve Visserij Organisatie (CVO) en platform Innofish. De projecten lopen tot uiterlijk 31 december 2015.

NALEVING EN CONTROLE

22. Hoe wordt de controle op de aanlandplicht ingevuld?

Dat is nu nog niet bekend. In de pelagische sector wordt momenteel in een pilot geëxperimenteerd met cameratoezicht. In de controleverordening staat op welke manier controle op visserij-activiteiten plaatsvindt. Deze wordt aangepast in verband met de invoering van de aanlandplicht. De Europese Commissie heeft een voorstel voor aanpassingen gedaan, dat de basis vormt voor onderhandelingen tussen Europese Commissie, de Raad van ministers en het Europees Parlement. Wanneer de controleverordening is vastgesteld wordt de implementatie daarvan uitgewerkt op regionaal niveau – voor de Noordzee in de Scheveningengroep en voor de Noordwestelijke Wateren in de NWW-Raad.

23. Wat zijn de gevolgen als ik niet voldoe aan de regels voor de aanlandplicht?

Wanneer de regels van de aanlandplicht worden overtreden, dan zal er volgens het vigerend handhavingsbeleid worden gehandeld. Dit moet voor de aanlandplicht nog worden uitgewerkt. Wanneer er sprake is van een ernstige overtreding, dan zal in de regel proces-verbaal worden opgemaakt en naar het OM worden geleid. Vervolgens is het aan het OM en de rechter om hier stelling in te nemen. In het voorstel voor een nieuwe controleverordening is voorgesteld overtredingen op de aanlandplicht puntwaardig te maken, dat wil zeggen deze onder het puntensysteem voor ernstige overtredingen te brengen. Mogelijk kunnen dan in bepaalde gevallen

---

⁵ Purse seine visserij of ringzegevissersij bestaat uit het gebruik van een lang net met aan de bovenkant drijvers. Het net is aan de onderkant verzwaard met lood en ringen waar de sluitlijn doorheen loopt. Zodra een school vissen is omcirkeld, wordt het net aan de onderkant gesloten. De maaswijdte van het net is zo klein dat de vis niet kan ontsnappen.

⁶ De pound net visserij maakt gebruik van staande netten die een doolhof vormen in het water, waar de vissen in zwemmen maar niet meer uit kunnen.

ook bestuurlijke maatregelen worden genomen, zoals het schorsen of intrekken van visvergunningen of vismachtigingen.

24. Wat gebeurt er om ervoor te zorgen dat de naleving en controle in de lidstaten hetzelfde is?

Het maken van afspraken over controle en handhaving is onderdeel van het regionaliseringsproces. In de Noordzee regio is het doel om met alle lidstaten tot een gezamenlijke benadering te komen, in een gelijk speelveld. De controle activiteiten zullen ook in regionaal verband gecoördineerd worden.